

Správa o činnosti KM MS za rok 2018

Krajanské múzeum Matice slovenskej (ďalej len KM MS) je v zmysle Zákona č. 68/1997 Z. z. o Matici slovenskej a Stanov Matice slovenskej ústredným a koordinačným pracoviskom MS pre vedecký výskum, archív, dokumentáciu a spoluprácu so Slovákami žijúcimi mimo územia Slovenskej republiky. Zároveň plní úlohy na rozvíjanie národnej identity, histórie a tradícií, vzťahov k Slovenskej republike ako aj úlohy zamerané na šírenie informácií o Slovensku a Slovákoch doma i v zahraničí.

Rok 2018 bol pre Maticu slovenskú nielen rokom osláv osmičkových jubileí, ale i rokom osláv vlastného, 155. výročia od založenia Matice slovenskej. V krajanskom svete sme si pripomenuli 100. výročie od podpísania Pittsburskej dohody, 300. výročie od osídlenia Bekéšskej Čaby Slovákami, 25. výročie Oblastno-kultúrnej organizácie Matica slovenská v Užhorode, 25. výročia jednotlivých Matic slovenských v Chorvátsku, 70. výročie založenia Zväzu Slovákov v Maďarsku, 60. výročie krajanského periodika *Život*, 40. výročie literárneho almanachu Slovákov v Maďarsku *Výhonky*, 70. výročie FS *Spiš* Slovákov z Poľska, 50. výročie FS *Kolečko* z Zürichu, 20. výročie medzinárodného festivalu *Jánošíkov dukát*, 20. výročie folklórneho festivalu Slovákov v Chorvátsku *Keď sa ruža rozvíjala*, 20. výročie prehliadky sólistov ľudovej piesne v Nadlaku *Cez Nadlak je...*, 45. výročia *Krajanskej nedele* na Detve a 5. výročia *Krajanského dvora* na Detve, 25. ročníka Detského folklórneho festivalu *Zlatá brána* v Kysáči, X. pešej túry na Pilíš a mnohých iných. Matica slovenská a jej Krajanské múzeum boli prítomní na viacerých oslavách týchto významných jubileí, pripravili i podujatia vlastné.

Na pôde KM aj počas roka 2018 došlo k personálnym zmenám. K 31.1.2018 ukončila pracovný pomer referentka KM, Mgr. Gabriela Hamranová. KM aj naďalej ostalo verné projektu *Vybrané aktívne opatrenia na trhu práce v rámci SR bez BSK – 5*, avšak tento rok sa pracovisku nepodarilo získať ani jedného absolventa. KM poskytlo iba vysokoškolskú prax, študentke Berin Topálovej, počas dvoch týždňov, v čase 26.2.2018 do 2.3.2018.

Aj v roku 2018 KM plnilo úlohy vo viacerých oblastiach.

V oblasti vedy a publikačnej činnosti zostavilo 35. ročník zborníka *Slováci v zahraničí*, do ktorého prispeli krajanovia z Chorvátska, Francúzska a Srbska, ako aj početní odborníci zo Slovenska. Zároveň Matica slovenská vymenovala novú redakčnú radu zborníka, ktorá pracovala v zložení: JUDr. Marián Gešper; doc. Ing. Pavol Hrivík, CSc.; prof. JUDr. Jaroslav Chovanec, CSc. et Dr. h. c.; ThLic. Mgr. Viliam Komora, PhD.; PhDr. Pavel

Mičianik, M. A., PhD.; PhDr. Zuzana Pavelcová, Ľudovít Pomichal, doc. Dr. iur. JUDr. Ing. Michal Turošík, PhD.

KM taktiež zostavilo časť zborníka venovaného 100. výročiu od podpísania Pittsburskej dohody, ktorý bude dokončený v kompetencii HÚ MS. Príspevky do zborníka pripravili referujúci, ktorí sa zúčastnili odborného vedeckého seminára pripraveného v gescii KM MS, v rámci Slovesnej jari 2018 v Martine.

Aj tento rok bolo KM prítomné na medzinárodnej vedeckej konferencii v Nadlaku (Rumunsko), ktorá bola venovaná téme *Úloha cirkvi v dejinách dolnozemsých Slovákov*. Na konferencii odzneli príspevky odborníkov zo Slovenska, ale i z krajanských komunit z Maďarska, Srbska, Chorvátska a Rumunska. Za Maticu slovenskú na konferencii vystúpila riaditeľka Krajanského múzea MS, Zuzana Pavelcová, s príspevkom *Počiatky založenia nadlackej cirkvi v záznamoch Nadlackej kroniky školskej*.

V rámci osláv 60. výročia krajanského periodika *Život* sa MS zúčastnila medzinárodného vedeckého seminára *Mediálne dimenzie slovenského života v zahraničí*. Na konferencii odzneli takmer dve desiatky príspevkov venujúcich sa krajanskému periodiku *Život* a krajanským periodikám v Európe. Za Maticu slovenskú pripravila príspevok Zuzana Pavelcová na tému krajanskej problematiky v mediálnom svete Matice slovenskej.

Matica slovenská bola prítomná aj na 40. výročí literárneho almanachu Slovákov v Maďarsku *Výhonky*. Na odbornom sympóziu, ktoré sa zaoberalo tematikou slovenskej literatúry v Maďarsku a antológiou *Výhonky* vystúpila aj Zuzana Pavelcová s príspevkom, ktorý sa venoval téme archívnych dokumentov Matice slovenskej z fókusu literatúry Slovákov v Maďarsku: *Po literárnych stopách Slovákov v Maďarsku – analýza archívnych fragmentov Krajanského múzea Matice slovenskej*.

V júli 2018 sa Békešskej Čabe konali oslavy 300. výročia osídlenia tohto mesta Slovákami. Popri oslavách sa uskutočnila aj prezentácia zborníka: *Kapitoly z minulosti a súčasnosti Slovákov v Békešskej Čabe*, do ktorého prispeli štúdiami aj pracovníčky KM MS. Gabriela Hamranová za zaoberala *Békešskou Čabou v spomienkach Jána Gerčiho (Ľudoví autori v Maďarsku v Krajanskom múzeu MS)* a Zuzana Pavelcová pripravila príspevok *Békešska Čaba v dokumentačnom fonde Krajanského múzea Matice slovenskej*.

V oblasti archívnej činnosti, akvizície fondov a rozvoja knižnice KM MS, výpožičiek a konzultačných služieb sme naďalej pokračovali v preregistrovaní fondov KM. Momentálne máme na pôžičky pripravených 70 220 kníh a časopisov. V roku 2018 nám do knižnice pribudlo 231 akvizícií (stav k 10.11.2018). Do knižnice darovali publikácie: Spolok Slovákov v Poľsku, Demokratický zväz Slovákov a Čechov v Rumunsku, Matica slovenská

Rijeka, Slovenské vydavateľské centrum Báčsky Petrovec, Oblastno-kultúrna organizácia Matica slovenská na Ukrajine, Výskumný ústav Slovákov v Maďarsku, Celoštátna slovenská samospráva v Maďarsku, vydavateľstvo SlovakUM, Alžbeta Hollerová-Račková, Patrik Šenkár, Samuel Jovankovič, Mark Stolárik, Peter Gažík a Ján Botík. Všetkým darcom vyslovujeme úprimné poďakovanie.

Do fondov KM MS v roku 2018 pribudol aj osobný archív MUDr. Jána Milana Bernadiča, ktorý pracoval 15 rokov v zdravotníctve (špecializácia neurológia 1. stupňa, posledných päť rokov ako vedúci lekár rehabilitačného oddelenia nemocnice v Bojniciach). Matici slovenskej ponúkol vlastnú zbierku časopisov a archíválií, ktoré do KM previezla zo švajčiarskeho Oltenu.

Nadalej sme pokračovali s popisovaním fondu uloženého v A MS. Postupne sme sa priblížili k spracovaniu takmer polovice archívu, čo predstavuje približne 300 škatúl. Máme spracované kompletne inventáre k fondom z Argentíny, Austrálie, Belgicka, Brazílie, Bulharska, Československa, Francúzska, Ghany, Chorvátska, Juhoslávie, Južnej Ameriky, Maďarska, Kanady, Nemecka a Poľska.

Presný popis existuje ku 36 561 inventárnym položkám. Fond sme spropagovali na viacerých fórach a taktiež sme informácie o ňom zaslali do krajanových periodík a zborníkov. Počas roka sme vybavili niekoľko desiatok bádateľov (aj s v spolupráci s A MS), nielen zo Slovenska, ale i z Maďarska, Srbska, Česka, Chorvátska a Rumunska. Na prezenčné výpožičky sme pripravili niekoľko stoviek dokumentov. Záujem medzi bádateľmi bol najmä o tlač a periodiká Dolnej zeme a USA a tiež o archívny fond Juhoslávia, Rumunsko a Maďarsko.

V oblasti stykovej činnosti s krajanmi, pomoci krajanom a iných príbuzných činností sme v roku 2018 opäť využívali najmä krajanové periodiká a emailovú komunikáciu. Aj tento rok vyšli naše informačné články v krajanových periodikách Európy i zámoria (USA, Kanada, Francúzsko, Maďarsko, Poľsko, Česko, Rumunsko, Srbsko, Chorvátsko, Švajčiarsko, Švédsko, ...). Vďaka spolupráci s krajanovými redakciami sme dokázali o matičnej činnosti informovať v krajanových komunitách sveta celoplošne.

Niektoré naše články vyšli i na Slovensku v celoslovenskej tlači (viď prílohu č. 1 – Publikačná činnosť KM MS 2018 (výber) – stav k 10.11.2018). KM pripravuje aj články z krajanového diania a činnosti MS smerom ku krajanom, ktoré zasiela do SNN a magazínu Slovensko. Okrajovo spolupracuje aj pri oslovovaní potenciálnych prispievateľov do Orla Tatranského a Slovenských pohľadov. Prácu krajanov propaguje aj prípravou rozhovorov s poprednými krajanovými osobnosťami pre redakciu Slovenských národných novín.

KM počas roku 2018 nakrútilo v spolupráci s IÚ tri krátke videofilmy. Portfólio tvorí informačná reportáž zameraná na prácu KM MS, videopozvánka na Deň kroja pre zahraničných Slovákov v spolupráci so Slovákami z Vojvodiny a reportáž zo zasadania RSŽZ pri MS.

KM prezentovalo svoju prácu aj panelovou výstavou *Predstavuje sa Krajanské múzeum Matice slovenskej*. V tomto roku bola vystavená v D MS Žilina a v II. budove MS, v Martine, počas zasadania RSŽZ pri MS.

Každoročne KM pripravuje správu o činnosti, ktorú môžu krajanovia nájsť na matičnej webovej stránke počas celého roka, v prípade potreby ju zasiela aj na žiadosť krajanov alebo na žiadosť ÚSŽZ, ktorý si každoročne vyžaduje odpočty práce KM.

V roku 2018 sme posilnili aj informovanie KM smerom k členskej základni MS. Počas porád sme informovali riaditeľov D MS a OP o aktivitách KM. Na žiadosť predsedu MS, Mariána Gešpera, sme informácie o činnosti KM MS a o budúcej vízii práce s krajanmi podali aj na regionálnych úrovniach a na zasadani krajských rád v Trnavskom, Trenčianskom a Žilinskom kraji. Zúčastnili sme sa aj grémia krajských rád a školenia nových zamestnancov MS v oblasti krajanskej problematiky. V tomto trende bude KM pokračovať aj v roku 2019.

KM má ambíciu prácu regionálnych zložiek MS nielen spropagovať smerom k štátnym orgánom SR, ale i posilniť ju a zosystematizovať.

V Žilinskom kraji s krajanmi spolupracuje systémovo MO MS Trstená, ktorý počas roku 2018 pripravil v spolupráci s krajanmi v Poľsku viaceré podujatia, napr.: výmenné podujatie „Oživenie tradícií a zvykov našich predkov“, vystavené podujatie pri príležitosti 60. výročia založenia časopisu *Život v Poľsku*, výstavu detských výtvarných prác zo spišských a oravských škôl pod názvom: „*Obálka časopisu Život v slávnostnom šate*“). D MS Žilina odprezentoval činnosť KM MS výstavou *Predstavuje sa KM MS* a tiež vo svojich priestoroch pripravil vernisáž výstavy *Cesta slovenskou Amerikou*.

V Nitrianskom kraji spoluprácu realizuje najmä D MS Nitra, ktorý v roku 2018 pripravoval aktivity najmä s krajanmi žijúcimi v Chorvátsku. DMS Nitra bol prítomný na 25. výročí MS Osijek a 36. ročníku prehliadky slov. folklóru v Chorvátskej republike, spoločne s MO MS Dražovce. Pri 25. výročí MS v Osijeku sa do spolupráce zapojili MO MS Nitra – Janíkovce a MO MS Čakajovce. Dom pripravil aj výstavu SKC Našice. Krajanovia z Chorvátska boli prítomní aj na Slovensku. MS Soljani bola účastná na slávnostiach v Krnči, v spolupráci MO MS Krnča. V septembri sa členovia MS Osijek zúčastnili na slávnostiach založenia MO MS Čakajovce a na Cyrilo-metodských slávnostiach a Pribinových slávnostiach Nitra. Na jeseň 2018 MO MS Továrniky pozval KUS Zvolen – Kulpín na divadelné

vystúpenie do Topoľčian a Bojnej. V Nitrianskom kraji spolupracuje s krajanmi aj MO MS Nové Zámky, ktorý zastrešil účasť FS Matičiarik na krajanском podujatí v Oradei (RO). Dlhoročnú spoluprácu s krajanmi z maďarského Piliša zastrešuje aj MO MS Šurany a tiež MO MS Petržalka.

V Banskobystrickom kraji s krajanmi spolupracoval v roku 2018 D MS Banská Bystrica a MO MS Zvolenská Slatina, ktorí pripravili koncertné vystúpenia pre krajanov zo Srbska a Chorvátska. Navštívili nielen Báčsky Petrovec, ale i MO MS Rijeka v Chorvátsku. Taktiež s krajanmi pracovalo aj OP Hrušov. Členovia MO MS Hrušov sa zúčastnili Mládežníckeho folklórneho festivalu v Čerpotoku (RO) a tiež pripravili Hontiansku parádu a jej krajanский двор, za účasti FS Morena (Londýn) a SKUS Jednota zo Šídu (Srbsko). Momentálne sa na KM obrátil MO MS Podzámčok so žiadosťou o pomoc pri naštartovaní spolupráce s krajanmi z Rumunska a Maďarska.

Z Košického a Prešovského kraja celoročne spolupracujú s krajanmi z Ukrajiny pracovníci z D MS Michalovce a tiež OP Vranov nad Topľou. Ich spolupráca sa celoročne realizuje osobnou účasťou na jednotlivých podujatiach Oblastno-kultúrnej organizácie Matica slovenská v Užhorode a výmenou folklórnych a speváckych telies medzi oboma stranami. V Prešovskom kraji sa rozbieha za pomoci KM MS spolupráca MO MS Stará Ľubovňa so Slováckmi z poľského Kacvína.

V Bratislavskom kraji spolupracuje s krajanmi zo Srbska (Kulpín) MO MS Rača, kde sa vzájomná spolupráca realizuje najmä výmennými pobytmi. Významná je aj spolupráca MO MS Petržalka, ktorý sa zameriava na spoluprácu s krajanmi v maďarského Piliša.

V Trnavskom kraji sa spoluprácou s krajanmi z Maďarska zaoberá D MS Galanta a MO MS Galanta. V roku 2018 sa venovali najmä témam reemigrácie a tiež digitalizovaním archívov krajanov z tohto obdobia.

KM MS počas roku 2018 zabezpečilo účasť krajanov na Slovesnej jari (krajan z Českej republiky), účasť krajanských súborov na NMS 2018 (Remetské poštáre a Turianska dolina z Ukrajiny) a tiež účasť krajanov na Národnom zraze Mladej Matice (krajanovia z Ukrajiny).

KM uskutočnilo viaceré služobné cesty do zahraničia. Zúčastnili sme sa XXV. Dní slovenskej kultúry v Malopoľsku v obci Podvľk (Poľsko), udeľovania Ceny Ondreja Štefanka a vedeckej konferencie v rumunskom Nadlaku, osláv 60. výročia krajanského periodika *Život* (Nová Belá, Poľsko), XIV. ročníka Mládežníckeho festivalu v Čerpotoku (Rumunsko), osláv 25. výročia Oblastno-kultúrnej organizácie Matica slovenská na Ukrajine a 40. výročia literárneho almanachu *Výhonky* v Budapešti (Maďarsko). Delegácia funkcionárov MS bola

prítomná na 19. Dňoch slovenskej kultúry v Rijeke (Chorvátsko), návštevy Matice slovenskej v Srbsku a Slovenských národných slávnostiach v Srbsku a XX. ročníku prehliadky sólistov ľudovej piesne v Nadlaku *Cez Nadlak je...*

Taktiež sme vítali návštevy aj u nás. Matica slovenská v spolupráci s Úradom pre Slovákov žijúcich v zahraničí pripravila 27. ročník Medzinárodného letného tábora v Tatranskej Lesnej, na ktorom sa zúčastnilo niekoľko desiatok detí krajanov. Podporili sme sponzorsky literárnu súťaž Kollárovo pero v Prahe, pripravili výzvu zbierky kníh pre Slovákov z Poľska.

KM taktiež predložilo viaceré návrhy na udelenie Cien Matice slovenskej. Počas roka 2018 MS udelila medailu:

- redakcii krajského periodika Život – 60. výročie časopisu Život – strieborná medaila MS
- 20. výročie Česko-slovenského klubu v Prahe – bronzová medaila MS
- 40. výročie literárneho almanachu Slovákov v Maďarsku *Výhonky* – bronzová medaila MS
- 25. výročie Oblastno-kultúrnej organizácie Matica slovenská na Zakarpatsku – strieborná medaila MS
- Aradskej oblasti DZSČR a organizátorom podujatia pri príležitosti 20. výročia prehliadky sólistov ľudovej piesne *Cez Nadlak je...* – bronzová medaila MS

Aj v tomto roku v Martine pod gesciou KM zasadala Rada pre Slovákov žijúcich v zahraničí, ktorá prijala nové závery na obdobie 2018/2019. KM počas roku 2018 splnilo všetky závery prijaté Radou v roku 2017. Na rokovaní v novembri 2018 bolo prijatých osem záverov, ktoré bude KM počas roku 2019 naplňať. Sú medzi nimi požiadavky na podporu snahy krajanov o etablovanie poslanca parlamentu NR SR pre Slovákov žijúcich v zahraničí, podporu vzniku Centra slovenského zahraničia, pokračovanie v iniciatíve vzniku vedeckých výskumov „Ako ďalej, krajanovia...“, iniciovanie štatistických výskumov zameraných na migráciu krajanov (z krajských komunít do SR a naopak), požiadavka na vecné oceňovanie krajskej mládeže na vybraných súťažiach Slovákov žijúcich v zahraničí, zabezpečenie nahrávok slovenských ľudových piesní a rozprávok pre krajskú mládež, pokračovanie v realizácii táborov pre krajskú mládež a vypracovanie ponukového listu a itineráru pre poznávací zájazd pre krajskú mládež „Po vlasteneckých stopách mesta Martin“.

Počas roka sme boli oficiálne prijatí predsedom ÚSZZ, kde sme spoločne hľadali možnosti na podporu krajských komunít v spolupráci oboch inštitúcií. Predložili sme podklady na možnosti realizácie výskumov „Ako ďalej Slováci...“ a požiadali o prijatie na

MZVaEZ SR. Boli sme pozvaní aj na zasadanie Rady vlády pre krajské otázky, kde sme predstavili víziu činnosti Matice slovenskej v oblasti krajskej problematiky. S rovnakou témou sme sa zúčastnili aj na Stálej konferencii ÚSZZ, ktorá predstavuje najvyššie odborné snemovanie SR v oblasti krajskej problematiky.

Tento rok sme sa podieľali aj na realizácii Matičných národných slávností v Martine. Boli sme účastní programu XX. ročníka súťaže školských a triednych časopisov s krajskou účasťou *Proslavis*, slávnostného oceňovanie v rámci súťaže *Prečo mám rád slovenčinu, prečo mám rád Slovensko...* v Nových Zámkoch, Hontianskej parády na Huršove a ďalších služobných ciest po Slovensku.

V roku šk. roku 2017/2018 KM spolupracovalo s MK, MŠ, ŠPÚ a Jazykovedným ústavom Ľudovíta Štúra v Bratislave na súťaži *Prečo mám rád slovenčinu, prečo mám rád Slovensko...* Krajské múzeum sa spolu s ÚSZZ aj v tomto roku podieľali na organizácii kategórie, ktorá registruje a posudzuje práce zahraničných Slovákov. KM zastrešilo svoju účasť nielen v organizačnom výbore, ale aj v porotcovskom kresle. Do 4. kategórie, ktorá je tvorená prácami žiakov zo zahraničia, prišlo v šk. roku 2017/2018 135 prác zo ôsmich štátov sveta.

Zoznam škôl, ktoré sa v šk. roku 2017/2018 zapojili do súťaže:

Stredná škola	Ilok	Chorvátsko
ZŠ "Josip Kozarec" Josipovac	Josipovac Punitovci	Chorvátsko
OŠ kralja Tomislava	Našice	Chorvátsko
Vzdelávacie centrum pre slovenské deti	Dublin	Írsko
Slovenské gymnázium, ZŠ, MŠ a kolégium	Bekéšska Čaba	Maďarsko
MŠ, všeobecná škola, gymnázium a kolégium s vyučovacím jazykom slovenským	Budapešť	Maďarsko
Slovenská národnostná škola	Mlynky	Maďarsko
Slovenská dvojjazyčné škola	Slovenský Komlós	Maďarsko
Slovenská ZŠ, MŠ a kolégium	Szarvas	Maďarsko
Slovenský školský spolok SOVA	Viedeň	Rakúsko
Teoretické lýceum Jozefa Kozáčka	Bodnoš	Rumunsko
ZŠ Jána Čajaka	Báčsky Petrovec	Srbsko
Gymnázium Jána Kollára	Báčsky Petrovec	Srbsko
ZŠ Savu Šumanovića	Erdevik	Srbsko
Gymnázium Mihajla Pipina	Kovačica	Srbsko
ZŠ Mladých pokolení	Kovačica	Srbsko
ZŠ Ľ. Štúra	Kysáč	Srbsko

ZŠ maršala Tita	Padina	Srbsko	
ZŠ 15. októbra	Pivnica	Srbsko	
ZŠ Jána Kollára	Selenča	Srbsko	
Gymnázium Branko Radičević	Stará Pazova	Srbsko	
ZŠ hrdinu Janka Čmelíka	Stará Pazova	Srbsko	
ZŠ Jána Čajaka	Báčsky Petrovec	Srbsko	
ZŠ 15. októbra	Pivnica	Srbsko	
4. špecializovaná všeobecno-vzdelávacia škola s prehĺbeným vyučovaním slovenského jazyka v Užhorode	Užhorod	Ukrajina	
Slovenská víkendová škola a škôlka	Londýn	Veľká Británia	

Krajanské múzeum v roku 2018 má ambíciu aj naďalej pokračovať vo všetkých oblastiach svojej práce, tak ako tomu bolo v roku 2018. Zároveň chce pripraviť IV. Kongres Matíc slovanských národov a matíc slovenských.

Zuzana Pavelcová

Príloha č. 1 - Publikačná činnosť KM MS 2018 (výber)

Štúdie a príspevky v publikáciách

HAMRANOVÁ, Gabriela. *Békešská Čaba v spomienkach Jána Gerčiho. Ľudoví autori v Maďarsku v Krajanskom múzeu M.* Ed. KMEŤ, Miroslav. TUŠKOVÁ, Tünde. UHRINOVÁ, Alžbeta. 2018. In *Kapitoly z minulosti a súčasnosti Slovákov v Békešskej Čabe*. Békešská Čaba, 2018, s. 415 – 423.

HAMRANOVÁ, Gabriela. *Národopis Dolnej zeme v periodikách na Slovensku v rokoch 1918 – 1938.* In *Národopisné aspekty v kultúre dolnozemskej Slovákov*. Nadlak : Vydavateľstvo Ivan Krasko, 2018, s. 148 – 153.

PAVELCOVÁ, Zuzana. *Archívny fond Matice slovenskej z aspektu národopisu dolnozemskej Slovákov.* In *Národopisné aspekty v kultúre dolnozemskej Slovákov*. Nadlak : Vydavateľstvo Ivan Krasko, 2018, s. 218 - 323.

PAVELCOVÁ, Zuzana. *Archívny fond Krajanského múzea Matice slovenskej pod inventárom „Slováci v Poľsku.“* Ed. MAJERIKOVÁ-MOLITORIS, Milica. 2017. In *Almanach Slováci v Poľsku XVIII.* Krakov, 2017, s. 341 – 353.

PAVELCOVÁ, Zuzana. *Békešská Čaba v dokumentačnom fonde Krajanského múzea Matice slovenskej.* Ed. KMEŤ, Miroslav. TUŠKOVÁ, Tünde. UHRINOVÁ, Alžbeta. 2018. In *Kapitoly z minulosti a súčasnosti Slovákov v Békešskej Čabe*. Békešská Čaba, 2018, s. 423 – 427.

PAVELCOVÁ, Zuzana. Vedecká ročenka Slováci v zahraničí č. 34. In *Slovenský svetový kalendár*. Srbsko : Slovenský kultúrny klub v Srbsku, 2018, roč. 3, s. 292 – 293.

PAVELCOVÁ, Zuzana. Slovenské slovo v Kanade. In *Slovenský svetový kalendár*. Srbsko : Slovenský kultúrny klub v Srbsku, 2018, roč. 3, s. 131 – 137.

Slovenské dotyky (Česko)

lw. Trinásti Kollarovci. In *Slovenské dotyky*, 2018, roč. 23., č. 12.-1. s. 3.

nv. Dvojvernisaž. In *Slovenské dotyky*, 2018, roč. 23., č. 12.-1. s. 4.

Život (Poľsko)

PAVELCOVÁ, Zuzana, HAMRANOVÁ, Gabriela. Gratulačný list k 70. výročiu SSP. In *Život*, 2018, roč. 60, č. 1, s. 5.

PAVELCOVÁ, Zuzana. Nový predmet na školách Slováci vo svete. In *Život*, 2018, roč. 60, č. 3, s. 24- 25.

PAVELCOVÁ, Zuzana. Vznikla expertná skupina Slovákov žijúcich v zahraničí a odborníkov zo Slovenska. In *Život*, 2018, roč. 60, č. 3, s. 24.

Kanadský Slováč (Kanada)

PAVELCOVÁ, Zuzana. Nový predmet na školách – Slováci vo svete: prínos alebo ďalšie preťaženie školských osnov? In *Kanadský Slováč*, 2018, roč. 76, č. 5, s. 4.

PAVELCOVÁ, Zuzana. Zo školských lavíc na témy lásky k jazyku a vlasti. In *Kanadský Slováč*, 2018, roč. 76, č. 13, s. 7.

PAVELCOVÁ, Zuzana. „Slovenska“ pozýva na prvý Slovenský deň kroja. In *Kanadský Slováč*, 2018, roč. 76, č. 17, s. 8.

SNN (Slovensko)

PAVELCOVÁ, Zuzana. Slovenský živel na všetkých kontinentoch. In *Slovenské národné noviny*, 2018, roč. 33, č. 10, s. 11.

PAVELCOVÁ, Zuzana. Dve hodiny o krajanoch. In *Slovenské národné noviny*, 2018, roč. 33, č. 13 – 14, s. 12.

PAVELCOVÁ, Zuzana. Je na čo z minulosti nadväzovať? In *Slovenské národné noviny*, 2018, roč. 33, č. 15, s. 12.

PAVELCOVÁ, Zuzana (chyb. Holiarová, Štefánia). Desiate krajské stretnutie v Nadlaku. In *Slovenské národné noviny*, 2018, roč. 33, č. 15, s. 12.

PAVELCOVÁ, Zuzana. Ročenka o krajanskej problematike. In *Slovenské národné noviny*, 2018, roč. 33, č. 16, s. 8.

PAVELCOVÁ, Zuzana. Matica slovenská v plnení potrieb krajanov In *Slovenské národné noviny*, 2018, roč. 33, č. 18, s. 11.

PAVELCOVÁ, Zuzana. Krídla a korene pre krajanov. In *Slovenské národné noviny*, 2018, roč. 33, č. 17, s. 12.

PAVELCOVÁ, Zuzana. Dôsledné plnenie poslania a úloh. In *Slovenské národné noviny*, 2018, roč. 33, č. 21, s. 8.

PAVELCOVÁ, Zuzana. Mladé talenty o láske k jazyku a vlasti. In *Slovenské národné noviny*, 2018, roč. 33, č. 24, s. 1.

PAVELCOVÁ, Zuzana. Nezabúdajme na Prahu. In *Slovenské národné noviny*, 2018, roč. 33, č. 25, s. 12.

PAVELCOVÁ, Zuzana. O časoch, keď šuster bol kapitalista. In *Slovenské národné noviny*, 2018, roč. 33, č. 27, s. 4.

PAVELCOVÁ, Zuzana. Putá prevrávajú. In *Slovenské národné noviny*, 2018, roč. 33, č. 29 – 30, s. 19.

PAVELCOVÁ, Zuzana. Krojovaná paráda. In *Slovenské národné noviny*, 2018, roč. 33, č. 32 – 33, s. 20

Slovenský katolícky sokol (USA)

PAVELCOVÁ, Zuzana. Nový predmet na školách – Slováci vo svete. In *Slovenský katolícky sokol*, 2018, roč. CVII., č. 5112, s. 19.

PAVELCOVÁ, Zuzana. Vyšla nová vedecká ročenka Slováci v zahraničí. In *Slovenský katolícky sokol*, 2018, roč. CVII., č. 5113, s. 23 – 34.

PAVELCOVÁ, Zuzana. Matica slovenská v plnení potrie krajanov. In *Slovenský katolícky sokol*, 2018, roč. CVII., č. 5114, s. 19 – 20.

Bulletin Československého ústavu zahraničního (Česko)

PAVELCOVÁ, Zuzana. Matica slovenská bude aj naďalej spolupracovať s Úradom pre Slovákov žijúcich v zahraničí. In *Bulletin Československého ústavu zahraničního*, 2018, č. 3, s. 19 – 20.

PAVELCOVÁ, Zuzana. Vedecká ročenka Slováci v zahraničí č. 34. In *Bulletin Československého ústavu zahraničního*, 2018, č. 3, s. 21 – 23.

PAVELCOVÁ, Zuzana. 25 rokov Metodického centra UMB pre Slovákov žijúcich v zahraničí. In *Bulletin Československého ústavu zahraničného*, 2018, č. 4, s. 20 – 21.

PAVELCOVÁ, Zuzana. Matica slovenská v plnení potrieb krajanov. In *Bulletin Československého ústavu zahraničného*, 2018, č. 4, s. 22 – 24.

PAVELCOVÁ, Zuzana. Zo školských lavíc na témy lásky k jazyku a vlasti. In *Bulletin Československého ústavu zahraničného*, 2018, č. 7, s. 26 – 27.

PAVELCOVÁ, Zuzana. Maratón slovenského folklóru medzi krajanmi na Hornej Orave. In *Bulletin Československého ústavu zahraničného*, 2018, č. 6, s. 21 – 22.

PAVELCOVÁ, Zuzana. Mládežnícky folklórny festival v rumunskom Čerpotoku. In *Bulletin Československého ústavu zahraničného*, 2018, č. 8, s. 23 – 24.

Jednota (USA)

PAVELCOVÁ, Z. Vznikla expertná komisia Slovákov žijúcich v zahraničí a odborníkov zo Slovenska. Matica slovenská v nej má zastúpenie. In *Jednota*, 2018, roč. 127, č. 5966, s. 23.

PAVELCOVÁ, Z. Metodické centrum UMB pre Slovákov žijúcich v zahraničí dvadsaťpäťročné. In *Jednota*, 2018, roč. 127, č. 5969, s. 22.

PAVELCOVÁ, Z. Zo školských lavíc na témy lásky k jazyku a vlasti. In *Jednota*, 2018, roč. 127, č. 5973, s. 22.

PAVELCOVÁ, Z. Matica slovenská v plnení potrieb krajanov. In *Jednota*, 2018, roč. 127, č. 5971, s. 23.

PAVELCOVÁ, Z. „Slovenska“ pozýva na prvý slovenský deň kroja. In *Jednota*, 2018, roč. 127, č. 5975, s. 22.

Hlas ľudu (Srbsko)

PAVELCOVÁ, Z. Obsahovo bohatá vedecká ročenka. In *Hlas ľudu*, 2018, roč. 75, č. 20, s. 24.

Slovanská vzájomnosť (Slovensko)

PAVELCOVÁ, Zuzana. Matičná spolupráca s krajanmi v Prahe. In *Slovanská vzájomnosť*, 2018, roč. XVIII., č. 2, s. 66 – 68.

Slovenské zvesti (Švajčiarsko)

PAVELCOVÁ, Zuzana. Matica slovenská bude aj naďalej pokračovať vo výbornej spolupráci s Úradom pre Slovákov žijúcich v zahraničí. In *Slovenské zvesti*, 2018, roč. 50, č. 2, s. 3.

Prameň (Chorvátsko)

PAVELCOVÁ, Z. Zo školských lavíc na témy lásky k jazyku a vlasti. In *Prameň*, 2014, roč. XXVII., č. 6, s. 26.